

50 NĂM THỰC HIỆN DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

Những tư tưởng lớn trong Di chúc của Chủ tịch Hồ

LTS: Hồ Chủ tịch đã đi xa, nhưng tư tưởng của Người vẫn và sẽ mãi mãi là kim chỉ nam cho cách mạng Việt Nam, đất nước Việt Nam đi đến thắng lợi vẻ vang. Với ý nghĩa đó, từ số báo này, Báo Yên Bái mở chuyên mục "50 năm thực hiện Di chúc Chủ tịch Hồ Chí Minh".

Tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ hiện diện trong các tác phẩm của Người mà còn thể hiện đặc biệt sống động trong hoạt động thực tiễn đa dạng, phong phú mà Người đã trực tiếp trải nghiệm, thể nghiệm từ thực tiễn đấu tranh cách mạng hơn 60 năm. 24 năm liền Người là Chủ tịch nước (1945 - 1969). Đại hội II (năm 1951) và Đại hội III (năm 1960), Người được bầu làm Chủ tịch Đảng. Người đã thực thi quyền lực do Đảng và do dân ủy thác với một tinh thần dân chủ hiếm thấy, với đạo đức trong sáng, mẫu mực về cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, tuyệt đối không màng danh lợi, đứng ở ngoài vòng danh lợi để toàn tâm, toàn ý phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Suốt đời, Người chống chủ nghĩa cá nhân vụ lợi vị kỷ, hy sinh tất cả, kể cả cuộc sống riêng tư để thực hành "dĩ công vi thượng", "quang minh chính đại", chỉ làm điều lợi cho dân, tránh mọi điều hại tới dân. Người không chỉ nêu gương mà còn giúp mọi người noi gương, làm điều tốt, tránh điều xấu, gọi mở, thức tỉnh, động viên và thúc đẩy con người hướng thiện, hoàn thiện bản thân.

Có thể nói, với Hồ Chí Minh, tư tưởng gắn liền với đạo đức, tư tưởng đạo đức trở thành hành động đạo đức, thể hiện một cách cảm động qua hành vi, lối sống của Người.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống lớn các quan điểm, nguyên tắc về những vấn đề chiến lược của cách mạng Việt Nam, về đường lối và phương pháp cách mạng. Trong Di chúc, các quan điểm và nguyên tắc đó được thể hiện tập trung ở quyết tâm chiến lược, ở niềm tin mãnh liệt vào thắng lợi cuối cùng - giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, Nam Bắc sum họp một

nhà.

Trong Di chúc, Người đặc biệt nhấn mạnh đến trọng trách lịch sử của Đảng, tính tiên phong gương mẫu và trách nhiệm của cán bộ, đảng viên, suốt đời chăm lo cho cuộc sống của dân, tận tụy trung thành với Dân, với Nước. Bởi thế, nổi bật trong Di chúc là "trước hết nói về Đảng", "trước tiên là chinh đốn lại Đảng", "Đầu tiên là công việc đối với con người", chăm lo chu đáo tới đời sống vật chất, tinh thần cho mọi người dân, nhất là thực hiện chính sách đền ơn, đáp nghĩa cho thương binh, liệt sĩ, những người có công, các gia đình có công với nước. Người từng nói, đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ là đạo lý và đạo nghĩa lớn nhất.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là tư tưởng nhân văn và văn hóa, "muôn xây dựng chủ nghĩa xã hội, phải có con người xã hội chủ nghĩa". "Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây, vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người". "Văn hóa soi đường cho quốc dân đi", làm cho dân tộc Việt Nam trở thành một dân tộc thông thái, Đảng cách mạng phải "là đạo đức là văn minh"... Trong Di chúc, Người căn dặn cán bộ, đảng viên phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau, phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, ra sức thực hành dân chủ và cần kiệm liêm chính để

xứng đáng là người đầy tớ trung thành, công bộc tận tụy của dân, xứng đáng là người lãnh đạo của nhân dân. Di chúc đề cập vấn đề đào tạo, bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc làm vô cùng quan trọng và cần thiết mà Đảng phải đặc biệt quan tâm. Nội dung tư tưởng trong Di chúc đã thể hiện sâu sắc chủ nghĩa nhân đạo và nhân văn cao cả của Hồ Chí Minh.

Tư tưởng Hồ Chí Minh mang bản chất và đặc trưng nổi bật: khoa học - cách mạng và nhân văn. Di chúc trong hình thức văn bản chỉ có 1.000 từ mà chứa đựng những tư tưởng lớn. Đó thật sự là một đại tổng kết lý luận và thực tiễn về sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và của dân tộc "đánh thắng hai đế quốc to", là một thiết kế lý luận về đổi mới và phát triển, trù tính cho tương lai đất nước, sau khi cách mạng hoàn toàn thắng lợi đi vào kiến thiết, xây dựng, phát triển kinh tế và văn hóa, mà mục tiêu cao nhất là hướng tới quyền làm chủ và hạnh phúc của nhân dân.

Trong các mối quan hệ lớn của đổi mới và phát triển, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhấn mạnh vào mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân. Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, nhân dân làm chủ, tham gia trực tiếp vào công tác xây dựng Đảng và quản lý của Nhà nước.

Những tư tưởng lớn trong Di

chức đã và đang soi sáng đường đi và sự nghiệp của chúng ta ngày nay. Những tư tưởng ở tầm chiến lược đó là những chỉ dẫn cho việc xác định đường lối và phương hướng, nhiệm vụ, hoạch định chính sách và xây dựng pháp luật, xây dựng chương trình hành động sáng tạo của toàn Đảng, toàn dân, trong thời kỳ mới đưa đất nước ta ổn định, phát triển bền vững và hiện đại hóa. Đó cũng là sự nhận thức và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh của Đảng, Nhà nước ta hiện nay.

Nói tóm lại, nói tới những tư tưởng lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh thể hiện trong Di chúc cần nhấn mạnh vào bốn điểm cốt yếu, quan trọng nhất sau đây:

Tư tưởng về Đảng cầm quyền và sự lãnh đạo, cầm quyền của Đảng: "Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình". "Trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng. Phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau". "Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm

nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân". "Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa "hồng" vừa "chuyên".

Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết". "Việc cần phải làm trước tiên là chinh đốn lại Đảng".

Tư tưởng về chăm lo tới con người: "Đầu tiên là công việc đối với con người". Di chúc đề cập tới các chính sách và biện pháp đối với thương binh, liệt sĩ, cha mẹ, vợ con của họ, đối với phụ nữ, thanh niên, nông dân, đồng bào miền xuôi cũng như miền núi, phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân. Phát triển giáo dục, công tác y tế và vệ sinh... Chính sách đối với những nạn nhân của chế độ cũ.

Tư tưởng về quản lý xã hội, chính sách xã hội, an sinh xã hội sau chiến tranh. "... Mau chóng hàn gắn vết thương nghiêm trọng do đế quốc Mỹ gây ra trong chiến tranh xâm lược đã man. Đó là một công việc cực kỳ to lớn, phức tạp và khó khăn. Chúng ta phải có kế hoạch sẵn sàng, rõ ràng, chu đáo, để tránh khỏi bị động, thiếu sót và sai lầm".

Tư tưởng về chủ nghĩa xã hội và đổi mới. Trong Di chúc, Người đã nêu lên quan niệm về chủ nghĩa xã hội "hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới". Về đổi mới: "Đây là một cuộc chiến đấu chống lại những gì đã cũ kỹ, hư hỏng, để tạo ra những cái mới mẻ, tốt tươi. Để giành lấy thắng lợi trong cuộc chiến đấu không lờ này cần phải động viên toàn dân, tổ chức và giáo dục toàn dân, dựa vào lực lượng vĩ đại của toàn dân".